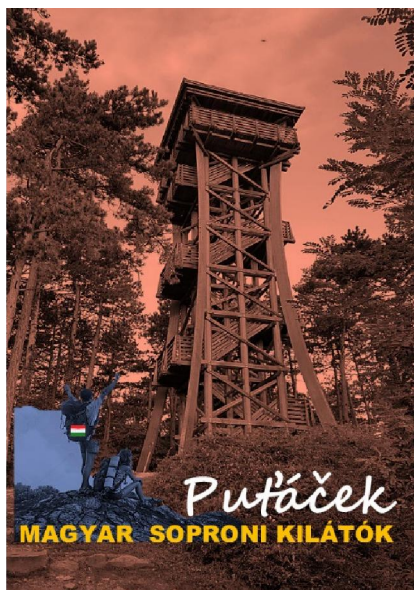

PUŤÁČEK SOPRONI KILÁTOK

O víkend v polovině srpna v termínu 16. 8. – 18. 8. 2024 proběhl další z rozhlednářských puťáčků, tedy vícedenních pěších výletů po rozhlednách, tentokrát v okolí města Sopron v Maďarsku. Chodců od poslední nepříbylo, účast přijali tři – Petra Langová, Petr Doubek a Petr Babák. V pátek odpoledne jsme se autem dopravili do města a ubytovali se v Randevú Panzió. Ještě večer jsme vyrazili do centra Starého města, abychom finalizovali „pěší“ plány na další dva dny. V sobotu ráno byla první zastávkou dřevěná rozhledna **Hubertus**, vystavěná v roce 2004. Většina rozhleden v okolí Sopronu je dřevěných, velmi podobných masivních konstrukcí s problematickou údržbou, o čemž jsme se přesvědčili také u jiných staveb. Další z navštívených rozhleden byla **Kecske – hegyi**, 14 m vysoká rozhledna z roku 2022, vystavěná nad městem Fertorákos v nadmořské výšce 211 m. Z rozhledny je výhled přes hranici do Rakouska na jezero Neusiedler. Od rozhledny jsme pokračovali do rakouského města Morbisch am See, v poledních hodinách byla teplota vzduchu přes 33°C. U Morbisch am See se nachází ptačí pozorovatelna, kde

jsem měl možnost odpočinku a občerstvení. Následovala zpáteční cesta směr Sopron, na které jsme navštívili výbornou rybářskou restauraci Kovacs Kocsma – oázu pro turisty a cykloturisty uprostřed města Fertorákos. Pak jsme se vydali k 4,5 km vzdálené meteorologické věži **Cárholom**. Jedná se o betonovou prefabrikovanou utilitární stavbu s ocelovým žebříkovým schodištěm, měli jsme štěstí, věž byla otevřená a my jsme mohli vystoupat na její ochoz a vidět město Sopron z druhé strany.

Ptačí pozorovatelna

Kovacs Kocsma

Cárholom

Z rozhledny Cárholom jsem se vrátil do Sopronu a navštívili historickou rozhlednu a současně **požární věž** v centru města, postavenou po posledním velkém požáru města v roce 1676. Věž, která je vysoká 58 m, s velkým krytým ochozem, je přístupná přes novostavu Informačního centra a muzea kávy, bezprostředně navazující na věž. Den jsme zakončili degustací místního piva z pivovaru Sopron.

Vzhledem k tomu, že nedělní snídaně byla až od 9:00, upravili jsme program a zahájili den hned ráno návštěvou rozhledny **Házhegy**. Jedná se spíše o vyhlídkovou plošinu nad městečkem Ágfalva na stejnojmenném kopci s výškou 332 m. Ranní výhled doprovázela mlha a svítání nad obzorem Soprone.

Následoval přesun k rozhledně **Bagas - bérci**, která je kopií rozhledny Hubertus ve výšce 557 m, kterou jsme navštívili první den. Poté jsme se vrátili do penzionu, zabalili a po snídani a návštěvě infocentra pokračovali pěšky za dalšími rozhlednami. První z nich byla vyhlídka **Cserkészkápolna** s kaplí a křížkem, za 1,5 km následovala rozhledna **Gloriett**,

dřevěná nižší stavba na šestiúhelníkovém pravidelném půdorysu ve výšce 350 m. V době svého vzniku zde musel být pěkný panoramatický výhled, v současné době je díky vzrostlému lesu již velmi omezený. Po okružní cestě jsme pokračovali k rozhledně Károly. První dřevěnou rozhlednu postavil Károly Romwalter v roce 1876 na vlastní náklady na 398 m vysokém kopci Váris. Po dokončení byla dřevěná rozhledna věnována prvnímu uherskému okrašlovacímu spolku, Šoproňskému městskému okrašlovacímu spolku založenému v roce 1869. Stav dřevěné rozhledny se velmi rychle zhoršoval, proto ji spolek již v roce 1902 obnovil. Také z iniciativy spolku byla v roce 1936 postavena současná rozhledna z kamene. Vyhlídka je součástí návštěvnického centra ekoturistiky na vrchu Károly, jehož součástí je výstavní dům Gombocz Endre Forest And Hunting, lovecké muzeum a návštěvnické centrum Kőhalmy, lesní zážitkový park a čarodějnická pohádková stezka. Z dvoupatrové střešní terasy téměř 21 metrů vysoké věže je nádherný výhled na Šoproň, jezero Fertő a zasněžené vrcholky pohoří Rax a Schneeberg.

Károly magaslat

Od rozhledny Károly jsme se vydali k poslední rozhledně tohoto okruhu na hřebenu Sörházdomb. Sörházdomb je 300 m vysoký hřeben Šoproňských vrchů. Stále zde stará rozhledna, která byla po druhé světové válce zbourána. Na jejím místě byla v roce 1968 postavena 16,5 m vysoká rozhledna podle návrhu Antala Rosenstingla. Kvůli nedostatečné údržbě se však tato věž stala v 80. letech 20. století životu nebezpečnou a byla zbourána. Dnešní osmipatrová rozhledna **Sörházdombi kilátó**. byla postavena v roce 2006 se šroubovanou dřevěnou kostrou z lepených podpěr podle plánů Pétera Szabóa.

Autem jsme se přesunuli ke třem zbývajícím rozhlednám šoproňského puťáčku k Erdo Háza Okoturisztikai Látogatokozpont, což je ekologická chovná stanice vysoké zvěře. První rozhlednou byla rozhledna **Varhely**. Bohužel jsme zjistili, že je ve velmi špatném stavebně technickém stavu, část schodiště chyběla a na rozhledně byl vyznačen zázaz vstupu. V historii rozhleden na tomto místě se nejdná o výjimečný stav. První rozhledna zde byla postavena v roce 1885 z veřejných prostředků. Musela to být velmi zajímavá stavba: zevnitř do země vykopané boudy s přístřeškem proti dešti vedlo schodiště na rozhlednu, která byla vysoká asi 12 m. V roce 1898 byla stavba přestavěna na skutečnou rozhlednu. Rozhledna byla poprvé opravena v roce 1909 a o 20 let později ji nahradila nová. Tato nová stavba byla návštěvníkům přístupná 50 let. V roce 1979 byla zbourána a v roce 1981 ji nahradila 3. rozhledna. Také nová věž byla během 25 let vystavena povětrnostním vlivům a v letech 2007 až 2009 prošla rekonstrukcí. Na vyhlídkové patro vedou dvě kruhová schodiště.

Další zastávkou měla být nejstarší rozhledna Muck, respektive její zbývající část. Stavba pochází z roku 1906, tvořila jí zděná podnož a vrchní dřevěná secesní věž, byla pojmenována po lesníkovi Endre Muckovi a sloužila veřejnosti až do konce druhé světové války, následně se stala součástí pohraničního pásma s Rakouskem a sloužila jako vojenská pozorovatelna, v roce 1960 došlo k odstranění dřevěné části rozhledny, která je dnes znovu nepřístupná, protože se nachází v oploceném rekreačním areálu. Alespoň poslední rozhledna Béke kilátó je přístupná a v dobrém stavebně technickém stavu. Na kopci Poloskás s výškou 467 m byla v roce 1972 postavena 22 metrů vysoká dřevěná rozhledna s otevřenou střechou, která dostala název Mírová rozhledna v Křtinách. Kvůli nedostatečné údržbě nepřežila tisíciletí. V roce 1993 byly části rozhledny zbourány, ale zůstal základ, na kterém byla postavena nová rozhledna. Ta je nyní vysoká pouze 13 metrů, s vyhlídkovou plošinou ve výšce 7,4 metru nad zemí. Zajímavostí je, že se na její stavbě podílel Sándor Kovács, který byl přítomen stavbě první rozhledny. Její návštěvou jsem ukončili puťáček po šoproňských rozhlednách.

Zapsal Petr Babák